

РЕШЕНИЕ

№ 40

гр. Пазарджик, 15.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК в публично заседание на деветнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Венцислав Г. Петров

при участието на секретаря Нели Ив. Въгларова
в присъствието на прокурора С. Ст. Д.
като разгледа докладваното от Венцислав Г. Петров Гражданско дело № 20235200100508 по описа за 2023 година

Предявени са обективно кумулативно съединени искиове от Б. А. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. В., ул. ***, чрез адв. И. Л. от АК - Пазарджик, срещу Прокуратурата на Република България, с адрес гр. София, бул. „Витоша“ № 2, за заплащане на обезщетение от **60 000 лева** за претърпени неимуществени вреди, както и **1 300 лева** за претърпени имуществени вреди - изплатените адвокатски възнаграждение в съдебната фаза на процеса (500 лв. по НОХД № 264/2020 г. на ОС – Пазарджик, 300 лв. по ВНОХД № 244/2022 г. на ПАС и 500 лв. по НОХД № 367/2022 г. на ОС - Пазарджик), всички настъпили от повдигнато обвинение в извършване на престъпление по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 от НК по ДП № 38/2017 г. по описа на Национална следствена служба (НСлС), което било прекратено поради това, че деянието не е извършено или не съставлява престъпление, ведно със законната лихва от 27.07.2023 г. – датата на влизане в сила на постановлението за прекратяване до окончателното изплащане на сумите, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ.

Исковете се основават на следните **фактически твърдения**:

С договор от 20.07.2012 г., сключен между председателя на Общински съвет – гр. Велинград и ищеца, на последния е възложено управлението на

„ВКТВ“ ЕООД – гр. Велинград. На 04.01.2016 г. договорът бил прекратен. На 27.09.2013 г. до ищеца бил изпратен сигнал за авария на канализационна тръба в имот в гр. В.. На 29.09.2013 г. аварията била отстранена от екип, изпратен от дружеството, като били положени две тръби – една канализационна и една водопроводна. Акцентираща се върху това, че водопроводната тръба не е достигала до имота, в който бил построен хотел „Инфинити“. Впоследствие в хода на наказателното производство категорично било установено, че хотелът не е водоснабден и не е имал канализация за отпадни води. Твърди се, че било образувано досъдебно производство № 170/2014 г. по описа на РУ – Велинград за извършено престъпление самоуправство, по което ищецът бил привлечен като обвиняем. Основната теза била, че отстраняването на аварията представлявало нов строеж на водопровод. Наказателното производство било прекратено поради липса на извършено престъпление, но новият управител на „ВКТВ“ ЕООД – Велинград обжалвал прекратяването, като сочел, че е имало неотчетени и несъбрани суми за потребена вода и отведена отпадъчна вода по време на строежа на хотел „Инфинити“. Именно поради това, било образувано ново досъдебно производство № 38/2017 г., което било възложено на следовател от НСлС. С постановление от 03.02.2020 г. ищецът бил привлечен като обвиняем за извършено престъпление по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 от НК. След събиране на относимите доказателства, следователят М. К. предложила ДП да бъде прекратено. Наблюдаващият прокурор не се съгласил с това предложение и на 19.06.2020 г. внесъл в ОС – Пазарджик обвинителен акт, по който било образувано НОХД № 264/2020 г. По това дело били насрочени 12 съдебни заседания и били разпитани 21 свидетели. Делото приключило с осъдителна Присъда № 260003 от 29.03.2022 г., с която ищецът бил признат за виновен за извършено престъпление по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 НК, тъй като от 29.09.2013 г. до 04.01.2016 г., като длъжностно лице – управител на „ВКТВ“ ЕООД умишлено не разпоредил да бъде отчитана ежемесечно изразходваната вода и да бъдат събирани съответните суми, в резултат на което са последвали значителни щети за търговското дружество в размер на 150 750.96 лева с ДДС. Наложено било наказание от 2 години лишаване от свобода, което било отложено с 3 годишен изпитателен срок, на основание чл. 66, ал. 1 от НК, както и да бъде заплатена посочената сума в полза на дружеството. С решение № 119 от 26.07.2022 г. по ВНОХД № 244/2022 г. Апелативен съд – Пловдив отменил първоинстанционната присъда и върнал делото за ново разглеждане. Било образувано НОХД №

367/2022 г., по което с определение от 29.09.2022 г. ОС – Пазарджик прекратил съдебното производство и върнал делото на прокурора за отстраняване на установените съществени нарушения. След изготвяне на тройна техническа експертиза се установило, че действително няма данни „ВКТВ“ ЕООД да е захранвало с вода преди и по време на строителството хотел „Инфинити“, както и че няма данни през периода 11.04.2014 г. до 28.12.2015 г. ВКТВ да е предоставяло услугите доставка на питейна вода и отвеждане на отпадни води на потребител „ВИП – 2005“ ООД за хотел „Инфинити“. Поради това производството по ДП № 38/2017 г. по описа на НСлС било прекратено с постановление от 27.07.2023 г. наблюдаващият прокурор Г. Кацаров. По този начин се сложило край на 10-годишният тормоз от прокуратурата спрямо ищеца. Подробно се излагат негативните емоции, които е изпитвал през този период ищецът. Моли за уважаване на исквете с присъждане на разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК ответникът Прокуратурата на Република България, чрез прокурор С. Д. от ОП – Пазарджик депозира отговор, с който излага, че исквете са допустими, но неоснователни. Излага, че ищецът не ангажира доказателства дали прекратителното постановление от 27.07.2023 г. е влязло в сила и кога. Твърди се, че ищецът не представя доказателства за твърдяните вреди и причинно-следствената връзка с незаконното обвинение. Сочи се, че неимуществените вреди подлежат на доказване, а не се предполагат. Претенцията от 60 000 лева е и прекомерна с оглед принципа, обективиран в чл. 52 от ЗЗД да бъде справедливо обезщетение. Цитира се съдебна практика на ВКС, обосноваваща доводите на ответника. Поддържа се, че незаконното обвинение не е единствен увреждащ фактор в процесния период, тъй като през по-голямата част от същия срещу ищеца е водено и друго наказателно производство по незаконно обвинение за извършено тежко умишлено престъпление, свързано с длъжностното му качество – чл. 220, ал. 1 от НК. За вредите от същото ищецът е завел друго гр. д. № 182/2023 г. срещу ответника. Твърди се, че в тежест на ищеца е да разграничи вредите от двете обвинения и да проведе пълно и главно доказване процесните вреди от кое обвинение са причинени. Излага се, че ответникът си запазва правото да се позове на чл. 5 от ЗОДОВ, след като се приобщят изисканите наказателни производства, водени срещу ищеца. Моли се за отхвърляне на исквете.

По допустимостта на производството:

Легитимацията на страните съответства на твърденията на ищеца за претърпени вреди, причинени от образувано от ответника ДП № 38/2017 г. по

описа на НСлС за извършено от ищеца престъпление по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 от НК, което впоследствие е било прекратено.

Сезиран е родовокомпетентният съд – чл. 7, ал. 1 от ЗОДОВ.

В случая претенцията на ищеца за присъждане на законната лихва за забава представлява последица от евентуалното уважаване на главния иск – за обезщетение и не се предявява като самостоятелен иск по чл. 86 от ЗЗД и затова ищецът не е длъжен да сочи размер на търсената лихва.

Съдът приема от **фактическа страна** следното:

От приетото за послужване наказателно производство се установява, че първоначално (на 30.04.2014 г.) е образувано ДП № 170/2014 г. на РУП на МВР – Велинград срещу неизвестен извършител за това, че на 27.09.2013 г. в гр. Велинград, самоволно, не по установения от закона ред, е осъществил едно оспорвано от собствениците на имот № *** в кв. *** по плана на града свое предполагаемо право – прекарал канализационни тръби през имота – престъпление по чл. 323, ал. 1 НК. По това ДП на 17.12.2014 г. е привлечен в качеството на обвиняем ищецът Б. Г. (заедно с друго лице - И. П. Р.) за извършено в периода от 27.09.2013 г. до 30.09.2013 г. престъпление по чл. 323, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 от НК – който самоволно, не по установения от закона ред, е осъществил едно оспорвано свое предполагаемо право – изградил незаконен строеж „Нова канализация от второстепенна мрежа“, като случаят е немаловажен; била взета мярка за неотклонение „подписка“. С постановление от 29.01.2015 г. ДП № 170/2014 г. е прекратено поради липса на обективна страна на деянието. На основание чл. 243, ал. 9, изр. 3 от НПК, с постановление от 17.05.2017 г. на главния прокурор Сотир Цацаров постановлението за прекратяване е отменено и е разпоредено същото да продължи за престъпления по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 НК и по чл. 234в от НК. Разследването по ДП № 38/2017 г. на НСлС е възложено на следовател от НСлС с постановление от 14.06.2017 г. на директора на НСлС. С постановление на РП – Велинград от 21.06.2017 г. **частично е прекратено** производството по ДП № 170/2014 г. срещу ищеца за престъплението по чл. 323, ал. 1 от НК (л. 20 от том I от ДП № 38/2017 г.). На 04.11.2019 г. е направено мнение от следователя по разследването М. К. по чл. 235 от НПК за прекратяване на производството по чл. 219, ал. 3 от НК поради това, че деянието не съставлява престъпление. На **03.02.2020** г. по ДП № 38/2017 г. на НСлС ищецът е привлечен като обвиняем за извършване на престъпление от общ характер по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 НК, като му е взета мярка за неотклонение „подписка“. Образувано е НОХД № 264/2020 г. на ОС –

Пазарджик, по което с Присъда № 26003 от 29.03.2022 г. ищецът е признат за виновен в това, че в гр. Велинград, от 29.09.2013 г. до 04.01.2016 г., в качеството му на длъжностно лице по чл. 93, т. 1, б. „а“ от НК – като управител, съгласно Договор № 1/01.02.2012 г., Договор № 4/20.07.2012 г. и Анекс № 102/27.03.2013 г. за възлагане управлението на „ВКТВ“ ЕООД, като умишлено не положил достатъчно грижи за възложената му работа и не осъществил ефективното управление на стопанската дейност на дружеството, въпреки задължението „да управлява „ВКТВ“ ЕООД – Велинград в съответствие с действащото законодателство, нормативната уредба и решенията на ОбС Велинград и в рамките на предоставените му пълномощия и клаузите на договора“ /Договор № 4/20.07.2012 г., т. 1/ и задължението „да организира и ръководи цялостната дейност на дружеството в съответствие с приетата от ОбС бизнес-задача“ /Договор № 4/20.07.2012 г., раздел III.2, т. 1/, в нарушение на: чл. 48 (1) от Закона за водите, умишлено не е разпоредил да бъдат поставени измервателни уреди за използваните води при изграждането на строежа на хотел със съответните подобекти за търговия и услуги – блок „А“ /Разрешение за строеж № 92/21.05.2014 г./ и на хотелски комплекс, спанцетър и басейн блок „В“ /Разрешение за строеж № 93/21.05.2014 г./, съставляващи ХОТЕЛ СПА ПАРК ИНФИНИТИ ВЕЛИНГРАД /ХОТЕЛ „ИНФИНИТИ“/, като пломбирането на водомер № 16341322 и холендърна пломба № 91 е извършено с протокол № 269 от 11.04.2017 г. и пломбирането на водомер № 02814 и холендърна пломба № 300009 е извършено с протокол № 334/18.04.2017 г. и в нарушение на Общите условия за доставка на ВиК услуги на потребителите от ВиК оператор „ВКТВ“ ЕООД – Велинград, одобрени с решение № ОУ-09 от 11.08.2014 г. на ДКЕВР, а именно чл. 23, ал. 1, чл. 25, ал. 1 и 8, умишлено не е разпоредил да бъде отчитано ежемесечното изразходване на вода при липсата на индивидуални водомери за сгради в строеж при императивната норма от 0,5 куб. м. за всеки куб. м. застроен обем на сградата, съгласно ОУ, в резултат на което не са начислени дължими суми за ползването на вода при изграждането на строежа на хотел „Инфинити“ Велинград и не са заплатени от хотела и от това са последвали значителни щети за „ВКТВ“ ЕООД – Велинград в размер на 150 750,96 лв. с ДДС – престъпление по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 от НК, поради което го е осъдил на две години лишаване от свобода, като е отложил изтърпяването за срок от три години при условията на чл. 66, ал. 1 от НК. Осъдил е ищеца да заплати на „ВКТВ“ ЕООД сумата от 150 750,96 лв. с ДДС, представляващи имуществени вреди. По делото е представен договор за праван защита и съдействие № 005268 от 29.07.2020 г., по който е предвидено заплащане на договорено

адвокатско възнаграждение в полза на адв. И. Л. за сумата от 500 лева „**по сметка**“ – на л. 34 от НОХД № 264/2020 г. Доказателства за плащането на хонорара по сметка няма по делото. Представеното по настоящото дело копие (формално на същия договор № 005268) не съответства на представения **в оригинал** и приложен по НОХД № 264/20 г., видно от неидентичността на копието спрямо оригинала – напр. изписаните имена на адвоката в оригинала са „И. Л.“, а в представеното копие по настоящото дело „И. Г.. Л.“, поради което съдът ще зачете оригинала, който е приложен по наказателното дело.

След обжалване от ищеца Г. на постановената осъдителна присъда, с Решение № 119 от 26.07.2022 г. на Пловдивския апелативен съд по ВНОХД № 244/2022 г., същата е отменена и делото върнато на ОС – Пазарджик за ново разглеждане от друг състав на съда. По делото е представен договор за праван защита и съдействие от 18.07.2022 г., по който е предвидено заплащане на договорено адвокатско възнаграждение в полза на адв. И. Л. за сумата от 300 лева „**по сметка**“ – л. 27 от НОХД № 244/2022 г. Доказателства за плащането на хонорара по сметка няма по делото.

След връщането е образувано НОХД № 367/2022 г. на ОС - Пазарджик, по което с определение № 335 от 29.09.2022 г. съдебното производство е прекратено и делото върнато на прокурора за отстраняване на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. По делото е представен договор за праван защита и съдействие от 29.09.2022 г., по който е предвидено заплащане на договорено адвокатско възнаграждение в полза на адв. И. Л. за сумата от 500 лева „**в брой**“ – л. 41 от НОХД № 367/2022 г. Доказателства за плащането на хонорара са инкорпорирани в самия договор, който в частта за получаване в брой има характер на разписка.

Видно от постановление от **27.07.2023** г. на прокурор Георги Кацаров от Окръжна прокуратура – Пазарджик, производството по прокурорска преписка № 3953/2016 г. и ДП № № 38/2017 г. на НСлС е прекратено на основание чл. 243, ал. 1, т. 1 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК деянието не е извършено или не съставлява престъпление. Същото е получено от ищеца на 01.08.2023 г., видно от обратните разписки, скрепени към постановлението (том 9 от ДП № 38/2017 г.).

От събраните по делото гласни доказателства се установява следното:

Свидетелят Г. А. Д. Г., първа братовчедка на ищеца, дава показания, че поддържа контакти с ищеца и когато разбрала за повдигнатото обвинение от прокуратурата била много изненадана. В крайна сметка узнала, че ищецът

бил осъден. Запозната е, че той многократно е правел опити да си намери работа, но неуспешно. Обяснява го с това, че в гр. Велинград плъзнали клюки заради делото. От започване на делото ищецът се сринал и психически и финансово. В момента всичките му приятели се отдръпнали от него, само със съседите си общувал. Смята, че това дело е съсипало кариерата на ищеца и той до момента не може да се съвземе. Заявява, че той никога не е боледувал, но предвид настъпилите събития с наказателното дело се разболял. Приемал много лекарства. Разказва за случка с майстор, когото свидетелят извикал и същият бил изказал мнение, че ищецът получавал подкупи. Твърди, че му е дала заем в размер на 10 000 лева, от които до момента ищецът е върнал около 4 000 лева. Знае, че в крайна сметка, след обжалване, присъдата била отменена.

Свидетелят В. Б. Г., служител във „ВКТВ“ ЕООД от 2005 г. до момента, дава показания, че много добре познава ищеца. По случайно стечение на обстоятелствата разбрал за воденото срещу него наказателно производство във връзка с хотел „Инфинити“. Заявява, че хората в гр. Велинград знаели за воденото срещу него наказателно дело. Преди делото ищецът бил в много добри отношения с техническия персонал и водопроводчиците във „ВКТВ“ ЕООД, но след като те разбрали за наказателното производство всички били убедени, че ще бъде осъден понеже си го заслужавал. Никой не е искал да говори с него. Свидетелят споделя, че при разговори с ищеца, същият му се сторил много унил, уплашен, че ще влезе в затвора, че ще си загуби къщата и т. н. Излага, че е запознат с конкурсите, на които безуспешно Г. е кандидатствал. Упорито си търсел работа, но безуспешно. Излага, че ищецът имал значителен управленски опит и бил разпознаваема фигура в града. Също така бил много уважаван в „Съюза на ВиК - операторите“, където представените от него финансови отчети били безупречни.

От изслушаното по делото заключение на вещото лице д-р П. М. по допуснатата съдебномедицинска експертиза, приета от съда за компетентно изготвена и обоснована, неоспорена от страните по делото, се установява, че ищецът страда от *** Безспорно психическите пренапрежения, които е изживявал ищецът в комбинация с другите рискови фактори са оказали негативно влияние и върху соматичното му и психично здраве и са възможна причина за утежняване на състоянието му, проявени с развитието на ***. Въпреки това обаче, експертът счита, че посочените соматични заболявания не е възможно да се дължат само на психичните проблеми, които са го

съпровождали по време на наказателното производство, т. е. не може да се приеме, че са в пряка причинно-следствена връзка. Същите имат многофакторна генеза и предклинични стадии в развитието си. По делото са приети екипкризи, които вещото лице е съобщило в заключението си.

Видно от приложената към отговора на ответника ПРБ искова молба от ищеца по образувано в ОС – Пазарджик гр. д. № 182/2023 г. също по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, срещу последния е било водено друго наказателно производство по ДП № 205/2017 г. на РУ – Велинград за престъпление по чл. 220, ал. 1 от НК относно неизгодна сделка със закупен през 2013 г. камион, в периода от 26.09.2018 г. /привличане като обвиняем/ до 17.01.2023 г., когато бил оправдан с решение на ВКС.

Правни изводи:

Предявен е иск по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ.

Съгласно цитираната разпоредба, Държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, прокуратурата или съда, при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуваното наказателно производство бъде **прекратено** поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление, или поради това, че наказателното производство е образувано, след като наказателното преследване е погасено по давност или деянието е амнистирано.

Според чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Следователно отговорността е обективна (за разлика от отговорността на възложителя по чл. 49 ЗЗД, която е субективна), като елемент от фактическия състав е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган. Дори дейността да е извършена напълно добросъвестно и съобразно определени, конкретно необходими обстоятелства затова, ако тя обективно не съответства на изискванията на закона, ще възникне отговорност за обезщетяване на вреди.

Отговорността е за вреди от неоснователно осъществена процесуална принуда. Обяснението е, че правото на държавата да въздейства върху гражданина е винаги ограничено от неговата свобода и се схваща като изключение от правилото. Държавата носи вторичното задължение за

поправяне на вреди, породено от неспазване на първичното задължение на държавните органи и на длъжностите лица в дейността си да не прекращават границите на закона.

При обективната отговорност се прилага принципът на риска, а не на вината. Когато е без значение дали увреждането се дължи на виновното поведение на длъжностно лице, то отговорността за вреди се поема от този, който е създал риска. При обвинение в извършване на престъпление рискът е за прокуратурата, на която е предоставена държавната функция по обвинение в наказателния процес. Процесуално легитимирана да представлява държавата е Прокуратурата на Република България, защото тя е поддържала неоснователното обвинение (ТР № 5/2013 г. ОСГК на ВКС). Прокуратурата упражнява надзор върху разследващите органи и е компетентният орган, който повдига и поддържа обвинение за извършването на престъпление от общ характер. Следователно при неоснователно държавно обвинение, прокуратурата е правозащитният орган, който трябва да промени практиката си и да вземе мерки за отстраняване причините за увреждането.

В тежест на непозволено увреждения от разследващите органи, прокуратурата или съда, при осъществяване на тяхната дейност е да докаже: поведението - действие или бездействие на съответния орган, неговата противоправност, вредата и причинната връзка между тях, като наличието на вина у лицата от състава на съответния орган е без правно значение.

Вредата представлява промяна на имуществото, правата, телесната цялост и здраве, душевност и психическо състояние на човека. Промяната може да се осъществи чрез смущение, накърняване или унищожаване на посочените човешки блага. Вредите могат да бъдат както имуществени, така и неимуществени, стига да са пряка и непосредствена последица от самото увреждане. От своя страна, неимуществените вреди са болките и страданията, изобщо негативните психически преживявания, които търпи увреждения. В тежест на пострадалия е да докаже засягането на съответното благо, с това, при доказаност и на останалите елементи от фактическия състав, искът за обезщетение е доказан в своето основание. Не е в тежест на пострадалия да докаже всяко свое негативно изживяване (физическа болка, душевно страдание, неудобство и др.). Съгласно чл. 162 от ГПК, когато искът е установен в своето основание, но няма достатъчно данни за неговия размер, съдът определя размера по своя преценка или взема заключението на вещо лице. Доказаният в своето основание иск не може да бъде отхвърлен като неоснователен поради липсата на доказателства за неговия размер (така

Решение № 542/15.01.2013 г. ВКС по гр. д. № 1568/2011 г., IV г. о.).

По делото безспорно се установи, че на **03.02.2020** г. по ДП № 38/2017 г. по описа на НСлС срещу ищеца е повдигнато обвинение за извършено престъпление от общ характер по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 от НК. По-рано образуваното ДП № 170/2014 г. по описа на РУП на МВР – Велинград по обвинение за извършено от ищеца престъпление по чл. 323, ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 от НК с привличане към наказателна отговорност на 17.12.2014 г. не следва да се съобразява при преценка основателността на настоящия иск по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, тъй като осъществява различно правно основание на друг иск по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ с факта на прекратяването му спрямо ищеца с постановлението на РП – Велинград от **21.06.2017** г.

Впоследствие (преобразуваното), след дадените указания на главния прокурор Сотир Цацаров с постановлението от **17.05.2017** г., наказателно производство по ДП № 38/2017 г. на НСлС е прекратено с постановление на прокурор Георги Кацаров от РП – Пазарджик на **27.07.2023** г. С оглед мотивите и правното основание, посочено в постановлението на РП – Пазарджик, а именно по чл. 243, ал. 1, т. 1 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 от НПК се извежда извод, че се касае до хипотеза на образувано наказателно производство, което е било прекратено поради това, че деянието не е престъпление. Съгласно разясненията, дадени в т. 4 от ТР № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правозащитни органи възниква от момента на влизане в сила на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство – чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 2 от ЗОДОВ. От този момент държавните органи изпадат в забава, дължат лихва върху размера на присъденото обезщетение и започва да тече погасителната давност за реализиране отговорността на държавата.

Постановлението за прекратяване на наказателното производство не е предвидено между актовете по чл. 412, ал. 2 от НПК, които влизат в сила. Според чл. 243, ал. 10 от НПК - постановлението за прекратяване на наказателното производство, което не е било обжалвано от обвиняемия или от пострадалия или неговите наследници, или от ощетеното юридическо лице, може служебно да бъде отменено от прокурор от по-горестоящата прокуратура, а когато е обжалвано, определенията на съда по чл. 243, ал. 6, т. 1 и т. 2 от НПК подлежат на проверка по реда на глава XIII "възобновяване на наказателни дела" (чл. 419, ал. 1 от НПК). От цитираните разпоредби е видно, че прокурорският акт за прекратяване на наказателното постановление не влиза в сила, дори когато е съобщен на всички засегнати лица по чл. 243, ал. 4

от НПК, защото може служебно да бъде отменено от по-горестоящ прокурор, ако не е обжалвано. Следователно, стабилитета на постановлението за прекратяване на наказателното производство в смисъла на т. 4 на ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС, като основание за възникване отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правозащитни органи, изисква то да е съобщено на лицето, което претендира вредите по реда на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ и лицето да не е поискало наказателното производство да продължи и то да завърши с оправдателна присъда – Решение № 197 от 17.05.2011 г. на ВКС по гр. д. № 1211/2010 г., III г. о.

В случая, постановлението за прекратяване на наказателното производство е било съобщено на ищеца на **01.08.2023** г., същото не е обжалвано по съдебен ред и по отношение на него, предвид изложеното, фактическият състав на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ е завършен.

Както се изложи вече, с прекратяването на образуваното срещу ищеца наказателно производство се предопределя извода за незаконност на обвинението, а с това следва да се считат за доказани увреждащите действия от прокуратурата спрямо ищеца. Доколкото се установиха увреждащи действия на ответника, искът за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди е установен в своето основание и съдът е длъжен да определи неговия размер по справедливост, съгласно чл. 52 от ЗЗД.

„Справедливостта” изисква сходно разрешаване на аналогични случаи, като израз на общоприетата оценка и възприетото в обществото разбиране за обезвреда на неимуществени вреди от един и същи вид, поради което следва да се съобразява и съдебната практика в сходни хипотези, а също и не бива да се допуска размерът на обезщетението да бъде източник на обогатяване за пострадалия. Следва да се отчита и това, че осъждането за заплащане на обезщетение съдържа в себе си признание за незаконността на деянието, от което са причинени вредите, което само по себе си е вид морално обезщетяване, наред с паричното.

Размерът на обезщетението показва каква е цената на накърненото благо за обществото. Основните права и свободи на индивида имат не само индивидуална, но и публична стойност, защото са от онези ценности, върху които е изградена самата държава. Тъй като обезщетението за причинените на гражданите вреди, е санкция и се понася от държавата, то трябва да е достатъчно голямо, за да стимулира и останалите членове на обществото, към зачитане на накърненото неимуществено право и предприемането на ефективни мерки за недопускане на такива нарушения занапред.

Настоящият състав на съда приема, че безспорно ищецът е претърпял неимуществени вреди, тъй като незаконното наказателно преследване се е отразило върху неговите личен и обществен живот. Всеки индивид, подложен на такава репресия, изпитва притеснения, несигурност, стрес, неудобство, напрежение в семейния и социалния кръг, евентуално затруднения в професионалната реализация, безперспективност. От събраните по делото свидетелски показания се установяват типични за подложен на незаконно наказателно преследване индивид морални страдания - притеснения, неудобство, потиснатост, отчуждение от приятелския кръг.

Установи се също така, че докато се е провеждало наказателното производство по процесното ДП № 38/2017 г. в периода 03.02.2020 г. – 27.07.2023 г., паралелно на него се е разглеждало и друго наказателно производство срещу ищеца по ДП № 205/2017 г. за престъпление по чл. 220, ал. 1 от НК в периода 26.09.2018 г. – 17.01.2023 г.

В т. 11 от ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС принципно е разяснено, че в случаите на незаконно обвинение в извършване на повече от едно престъпления, обезщетението за неимуществени вреди се определя глобално, а не поотделно за всяко едно деяние, за което обвиняемият е бил оправдан. В случаите когато по едно и също време са се развили отделни наказателни производства, по които ищецът е бил привлечен като обвиняем, причинените му от това неимуществени вреди са във връзка с всички обвинения. Изпитваните в тези случаи притеснения, страх от бъдещия изход на делото, неудобството, опетняването на доброто име в обществото и в сферата на професионална реализация, накърняването на достойнството и честта са във връзка с всички обвинения, независимо, че те са повдигнати в рамките, не на едно, а на различни наказателни производства. Поради това, когато се преценява кои вреди са причинени и какво обезщетение се дължи за процесното незаконно обвинение, и в този случай следва да се изхожда от броя и тежестта на всички обвинения, взетите мерки за неотклонение, продължителността на периода, в който обвиненията са поддържани и всички останали обстоятелства, релевантни за размера на обезщетението –така Решение № 309/15.01.2019 г. на ВКС по гр. д. № 4962/2017 г., IV г. о.

Съдът по иска по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ е длъжен да съобрази влязлото в сила решение, с което на увреденото лице вече е присъдено обезщетение за неимуществени вреди от друго незаконно по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ обвинение, ако установи, че стадии от наказателните производства са се развивали паралелно във времето – в този смисъл Решение

№ 64 от 26.06.2020 г. на ВКС по гр. д. № 3132/2019 г. на III г. о.

Към момента не е налице влязло в сила решение по гр. д. № 182/2023 г. на ОС – Пазарджик, с което на ищеца по иска по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ за прекратеното ДП № 205/2017 г. е определено обезщетение от 20 000 лева за търпените неимуществени вреди.

Доколкото се установи, че стадии от наказателните производства са се развивали паралелно във времето, органите на наказателната репресия причиняват общ противоположен резултат, за който държавата дължи обезщетение по справедливост (чл. 4 от ЗОДОВ вр. чл. 52 от ЗЗД). Обезщетението е интегрално – според състоянието на неимуществената сфера на увреденото лице преди образуване на първото наказателно производство, по време на висящността на всичките и след приключване на последното.

С оглед тежестта на повдигнато обвинение (престъпление по чл. 219, ал. 3 вр ал. 1 от НК – тежко по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК – с предвидено наказание лишаване от свобода от две до осем години, респ. по чл. 220, ал. 1 от НК – също тежко, с предвидено наказание лишаване от свобода от една до шест години), продължителността на наказателното преследване (почти 3 години и половина от 03.02.2020 г. – 27.07.2023 г.), загубване на работата си, проведено съдебно производство, вкл. до последна съдебна инстанция, постановяване първоначално на осъдителна присъда от окръжния съд, вида и продължителността на наложената лека мярка за неотклонение („подписка“), неустановеното от СМЕ наличие на причинно-следствена връзка между повдигнатото обвинение и установената прояви на артериална хипертония и исхемична болест на сърцето, диагностицирани още преди 2015 г., съобразявайки и съдебната практика в сходни казуси (вж. напр. Решение № 335 от 12.10.2015 г. по гр. д. № 2549/2015 г. на IV г. о. - наказателно производство малко повече от 8 год. и предприета най-тежка мярка за неотклонение „Задържане под стража” за период от близо 4 години и половина – 20 000 лева; Решение № 92 от 03.05.2022 г. на ВКС по гр. д. № 3119/2021 г., на IV г. о. – тежко умишлено престъпление по чл. 219, ал. 4 НК, МНО парична гаранция, продължителност на наказателното производство 6 години и 2 месеца от привличането юли 2009 г. до 2016 г., две паралелни наказателни производства – 10 000 лв.; Решение № 22/26.03.2018 г. на ВКС по гр. д. № 1552/2017 г., III г. о. – престъпление по чл. 219, ал. 3 от НК – 14 000 лева) обезщетението за претърпените неимуществени вреди следва да се определи в размер на **20 000 лева**. За разликата до 60 000 лева искът се отхвърля.

По отношение на имуществените вреди:

В Наказателно - процесуалния кодекс не е уредена отговорността за разноси, представляващи заплатено адвокатско възнаграждение от лицето, признато за невиновно или по отношение на което наказателното производство е прекратено. Поради това тези разноси могат да се претендират като имуществена вреда в производството за обезщетение на вреди от незаконосъобразно обвинение на основание чл. 2, ал. 1 от ЗОДОВ. Няма спор, че изразходваните средства за адвокатско възнаграждение в наказателното производство, приключило с оправдателна присъда или прекратено на основанията, посочени в чл. 2, ал. 1 от ЗОДОВ, са имуществена вреда за лицето, подложено на неоснователна наказателна репресия, тъй като то има право на адвокатска защита във всеки стадий на това производство. Тази отговорност е гражданска и се урежда от правилата на ЗЗД за отговорността от неизпълнение на общото задължение да не се вреди другиму, доколкото за отговорността на държавата за причинени вреди не са уредени особени правила в ЗОДОВ – вж. ТР № 1/2017 г. на ОСГК на ВКС.

Според т. 1 от ТР № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС, с ъдебни разноси за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начина на плащане – ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна помощ е достатъчно и има характера на разписка.

В случая единственото адвокатско възнаграждение, което се установи, че е заплатено от ищеца в полза на адв. И. Л. от АК – Пазарджик, е това по НОХД № 367/2022 г. на ОС – Пазарджик за проведеното съдебно производство в размер на 500 лева, видно от договора за правна защита от 29.09.2022 г., обективиращ и разписка за изплащането му. Останалите адвокатски възнаграждения са били уговорени да се заплатят по сметка на адвоката, но доказателства за това изплащане няма, поради което искът за заплащане на обезщетение за имуществени вреди за разликата над 500 лева до претендираните 1 300 лева следва да се отхвърли.

По отношение на законната лихва:

Ищецът претендира законната лихва върху обезщетенията от 27.07.2023 г. до окончателното изплащане на сумите, но както се изложи по-горе в мотивите, началният момент на забавата и дължимостта на законните лихви върху вземане по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ е считано от 01.08.2023 г.

Доколкото съдът прие, че претенцията за присъждане на законна лихва представлява последица от евентуалното уважаване на главния иск – за обезщетение и не се предявява като самостоятелен иск по чл. 86 от ЗЗД, съдът не дължи отхвърлителен диспозитив в тази част.

По разноските:

Ищецът представя списък на разноските, в които претендира разноски в размер на 10 лева – държавна такса и 5 000 лева адвокатско възнаграждение.

Съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, ако искът бъде уважен изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска.

Без значение дали искът е уважен изцяло или частично, ответникът е този, който дължи на ищеца направените в производството разноски, както и заплатената такса и разноски за един адвокат, като само последните се дължат съразмерно с уважената част от иска.

Предвид изхода от спора, дължимите разноски за настоящата инстанция (**1 672,10 лева** – адв. възнаграждение съразмерно на уважената част от исковете) и държавна такса от **10 лева** следва да се възложат върху ответника, който следва да заплати в полза на съда разноски за вещо лице в размер на **250 лева**.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България – гр. София да заплати на Б. А. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. В., ул. ***, сумата в размер на **20 000** (двайсет хиляди) **лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, както и **5 0 0** (петстотин) **лева** за претърпени имуществени вреди – изплатено адвокатско възнаграждение в съдебната фаза на процеса по НОХД № 367/2022 г. на ОС - Пазарджик, всички настъпили от образувано наказателно производство за извършено престъпление по чл. 219, ал. 3 вр. ал. 1 от НК по ДП № 38/2017 г. на Национална следствена служба, което е прекратено на 27.07.2023 г., тъй като деянието не съставлява престъпление, ведно със законната лихва върху главницата от 01.08.2023 г. до окончателното изплащане на сумите, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ,

като

ОТХВЪРЛЯ иска за неимуществени вреди за разликата над присъдените 20 000 лева до претендираните 60 000 (шейсет хиляди) лева, както и по иска за имуществени вреди – изплатени адвокатски възнаграждения по НОХД № 264/2020 г. на ОС – Пазарджик и ВНОХД № 244/2022 г. на Апелативен съд – Пловдив за сумата от 800 (осемстотин) лева, като неоснователни.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България – гр. София да заплати на Б. А. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. В., ул. **, сумата от **10** (десет) лева държавна такса и **1 672,10 лева** (хиляда шестстотин седемдесет и два лева и 10 стотинки) – адв. възнаграждение съразмерно на уважената част от исковете, представляващи разноски за настоящото производство, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България – гр. София да заплати по сметка на Окръжен съд – Пазарджик разноски за вещо лице в размер на **250** (двеста и петдесет) лева, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ.

Решението може да бъде обжалвано пред Пловдивския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Пазарджик: _____